

Regeringens proposition

2001/02:139

Höjda ansvarsbelopp vid oljeskador till sjöss

Prop.
2001/02:139

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 7 mars 2002

Göran Persson

Thomas Bodström
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition föreslår regeringen att Sverige skall godta två beslut av Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) den 18 oktober 2000 om att höja ansvarsbeloppen *dels* i 1992 års protokoll till 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja, *dels* i 1992 års protokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja.

Genom besluten har ansvarsbeloppen höjts med 50,37 %, vilket bl.a. innebär att det högsta sammanlagda ansvarsbeloppet enligt de båda konventionerna höjs från 135 miljoner särskilda dragningsrätter (ca 1,7 miljarder kr) till 203 miljoner särskilda dragningsrätter (ca 2,6 miljarder kr). Besluten har fattats enligt konventionernas regler om ett förenklat ändringsförfarande. Om inte minst en fjärdedel av de fördragsslutande staterna vid tidpunkten för beslutet senast den 30 april 2002 underrättar IMO om att de motsätter sig höjningarna anses dessa godtagna och träder i kraft den 1 november 2003.

Om höjningarna träder i kraft måste de i svensk rätt gällande ansvarsbeloppen ändras. Följaktligen innehåller propositionen förslag till ändringar i sjölagen (1994:1009) och i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden.....	5
3	Ärendet och dess beredning.....	8
4	Det gällande ansvarighets- och ersättningssystemet för oljeskador .	9
4.1	Internationella regler	9
4.2	Den svenska lagstiftningen.....	10
5	Tillvägagångssättet för att ändra ansvarsbeloppen enligt 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention	11
6	IMO:s resolutioner om höjningar av ansvarsbeloppen i 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention	11
7	Sveriges förhållningssätt till IMO:s beslut om höjningar av ansvarsbeloppen i 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention, m.m.	13
7.1	Skall Sverige godta eller motsätta sig höjningarna?	13
7.2	Hur skall höjningarna av ansvarsbeloppen införlivas med svensk rätt?	14
8	Ikraftträdande m.m.....	15
9	Kostnader	16
10	Författningskommentar.....	16
10.1	Förslaget till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)	16
10.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden.....	16
Bilaga 1	IMO:s resolution LEG.1(82) den 18 oktober 2000 om ändringar av begränsningsbeloppen i 1992 års ansvarighetskonvention	18
Bilaga 2	IMO:s resolution LEG.2(82) den 18 oktober 2000 om ändringar av ansvarsbeloppen i 1992 års fondkonvention ...	21
Bilaga 3	Promemorians lagförslag	24
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser	28
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 mars 2002.....	29

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2001/02:139

Regeringen föreslår att riksdagen

dels godkänner

1. Internationella sjöfartsorganisationens resolution LEG.1(82) den 18 oktober 2000 jämte bilaga med beslut om ändringar av begränsningsbeloppen i 1992 års protokoll till 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja,

2. Internationella sjöfartsorganisationens resolution LEG.2(82) den 18 oktober 2000 jämte bilaga med beslut om ändringar av ansvarsbeloppen i 1992 års protokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja,

dels antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i sjölagen (1994:1009),

2. lag om ändring i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden.

2.1 Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 5 § sjölagen (1994:1009) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Fartygets ägare har rätt att för varje olycka begränsa sitt ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel till ett belopp motsvarande *tre miljoner* särskilda dragningsrätter (SDR) för ett fartyg vars dräktighet, beräknad enligt 9 kap. 5 § 6, inte överstiger 5 000. Är dräktigheten högre höjs beloppet med 420 SDR för varje dräktighetstal därutöver. Ansvaret skall dock inte i något fall överstiga *59,7 miljoner* SDR. Rätt till begränsning finns inte i fråga om ränta eller ersättning för rättegångskostnad. Vad som avses med SDR anges i 22 kap. 3 §.

Fartygets ägare har inte rätt att begränsa sitt ansvar, om han har vållat oljeskadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att sådan skada sannolikt skulle uppkomma.

Föreslagen lydelse

5 §¹

Fartygets ägare har rätt att för varje olycka begränsa sitt ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel till ett belopp motsvarande *4 510 000* särskilda dragningsrätter (SDR) för ett fartyg vars dräktighet, beräknad enligt 9 kap. 5 § 6, inte överstiger 5 000. Är dräktigheten högre höjs beloppet med 631 SDR för varje dräktighetstal därutöver. Ansvaret skall dock inte i något fall överstiga *89 770 000* SDR. Rätt till begränsning finns inte i fråga om ränta eller ersättning för rättegångskostnad. Vad som avses med SDR anges i 22 kap. 3 §.

-
1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.
 2. Äldre bestämmelser gäller dock i fall då den händelse som ansvaret grundas på har inträffat före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1996:11.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden

Prop. 2001/02:139

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden

dels att 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny bilaga, bilaga 3, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Bestämmelserna i artiklarna 1–13 av den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja, med de ändringar som har gjorts genom det i London den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet till konventionen, *samt* den genom artikel 26 i ändringsprotokollet införda artikeln 36 ter till 1971 års konvention skall, *till den del de inte utslutande reglerar de fördragslutande staternas inbördes förpliktelser och med iakttagande av vad som föreskrivs i det följande, gälla som svensk lag i originaltexternas lydelse. Originaltexterna skall ha samma giltighet.*

Konventionen finns i dess engelska och franska originaltexter i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 1 till denna lag. Ändringsprotokollet finns i dess engelska originaltext i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 2 till denna lag.

Föreslagen lydelse

1 §¹

Som svensk lag skall gälla, med iakttagande av vad som föreskrivs i det följande, originaltexterna av bestämmelserna i artiklarna 1–13 av den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja, med de ändringar som har gjorts genom

– det i London den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet till konventionen,

– den genom artikel 26 i ändringsprotokollet införda artikeln 36 ter till 1971 års konvention och

– den i Internationella sjöfartsorganisationen den 18 oktober 2000 antagna resolutionen om ändringar av ansvarsbeloppen i ändringsprotokollet.

Vad som föreskrivs i första stycket gäller inte till den del bestämmelserna utslutande reglerar de fördragslutande staternas inbördes förpliktelser.

Den engelska och franska originaltexten av konventionen i angivna delar samt de engelska originaltexterna av ändringsprotokollet och resolutionen finns tillsammans med svenska översättningar intagna som bilaga 1–3 till denna lag. Originaltexterna skall ha samma giltighet.

¹ Senaste lydelse 1996:11.

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.
2. Äldre bestämmelser skall tillämpas om den händelse som utgör grund för ersättning från den internationella oljeskadefonden har inträffat före ikraftträdandet.

IMO:s resolution LEG.2(82) av den 18 oktober 2000 om ändringar av ansvarsbeloppen enligt 1992 års protokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja

Bilaga 3 har den lydelse som framgår av bilaga 2 till denna proposition.

I Sverige regleras rätten till ersättning för skador som har orsakats av oljeutsläpp från tankfartyg dels i 10 kap. sjölagen (1994:1009), dels i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden. Dessa lagregler bygger på bestämmelserna i två internationella överenskommelser.

Den ena överenskommelsen är 1992 års protokoll till 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja (1992 års ansvarighetskonvention), som trädde i kraft den 30 maj 1996. Konventionen finns publicerad i Sveriges internationella överenskommelser, SÖ1995:20.

Den andra överenskommelsen är 1992 års protokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja (1992 års fondkonvention). Även denna konvention trädde i kraft den 30 maj 1996. Konventionen finns publicerad i Sveriges internationella överenskommelser, SÖ 1995:19.

Enligt 1992 års ansvarighetskonvention är ägare av oljetankfartyg strikt men begränsat ansvariga för oljeskador. Kompletterande ersättning betalas av den internationella oljeskadefonden enligt bestämmelserna i 1992 års fondkonvention. Även fondens ansvarighet är begränsad.

Den juridiska kommittén i den Internationella sjöfartsorganisationen (IMO, International Maritime Organization) antog i oktober 2000 två resolutioner varigenom ansvarsbeloppen enligt ansvarighetskonventionen och fondkonventionen höjdes med 50,37 %. Højningarna beslutades genom ett förenklat ändringsförfarande. Resolutionerna i deras engelska lydelse finns i *bilaga 1* och *2*. En i Justitiedepartementet gjord översättning till svenska finns parallellt med den engelska texten.

Inom Justitiedepartementet har härefter utarbetats promemorian Höjda ansvarsbelopp vid oljeskador till sjöss (Ju2002/711/L3). Promemorian har remissbehandlats. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (Ju2002/711/L3).

I denna proposition behandlar regeringen dels frågan om ett svenskt godtagande av ändringarna av ansvarsbeloppen enligt ansvarighetskonventionen och fondkonventionen, dels vilka lagändringar som nödvändiggörs av att dessa ändringar träder i kraft.

Lagrådet

De lagförslag som läggs fram i denna proposition avser dels højningar av ansvarsbeloppen, dels en ändring av 1 § lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden som återspeglar den genom resolutionen ändrade lydelsen av 1992 års fondkonvention. Förslagen får anses vara av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagförslagen har därför inte granskats av Lagrådet.

4 Det gällande ansvarighets- och ersättningssystemet för oljeskador

4.1 Internationella regler

Internationella konventioner som reglerar ersättningsansvaret för oljeskador som har orsakats genom utsläpp från tankfartyg har funnits sedan slutet av 1960-talet. 1969 antogs en internationell konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja. Denna konvention kompletterades 1971 av en internationell konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja. Under år 1984 antogs ändringsprotokoll till de båda konventionerna, men dessa protokoll kom aldrig att träda i kraft. År 1992 antogs nya ändringsprotokoll till vardera konventionen. Protokollen utgör namnen till trots helt nya konventioner vilka enligt protokollen skall benämnas 1992 års ansvarighetskonvention respektive 1992 års fondkonvention (förutom dessa beteckningar används fortsättningsvis uttrycken "ansvarighetskonvention" och "fondkonvention" i olika böjningsformer).

I det följande lämnas en översiktlig redogörelse för innehållet i 1992 års konventioner. För en mera fullständig bild av ansvarighets- och ersättningssystemet hänvisas till prop. 1994/95:169 Ändrade regler om ersättningsansvaret för oljeskador till sjöss.

I denna framställning används ordet "ansvarsbelopp" som samlingsbegrepp för begränsningsbeloppen enligt 1992 års ansvarighetskonvention och för de belopp som kan betalas enligt 1992 års fondkonvention.

Ansvarighetskonventionen är tillämplig på oljeskador som har orsakats genom utsläpp av beständig olja från tankfartyg och som uppkommer i en konventionsstats territorium, inbegripet territorialhavet, och i exklusiv ekonomisk zon. Skadeståndsansvaret kanaliseras till fartygsägaren och är strikt, dvs. ägaren är ansvarig även om han inte har orsakat skadan uppsåtligen eller av vårdslöshet. Fartygsägaren är fri från ansvar i vissa speciella situationer, t.ex. om skadan beror på en krigshändelse eller på sabotage av utomstående. Ansvarigheten är begränsad till ett belopp som bestäms av fartygets dräktighet, dock högst 59,7 miljoner särskilda dragningsrätter (SDR) (ca 770 miljoner kr). Om fartygsägaren själv har orsakat oljeskadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att skadan sannolikt skulle uppstå har han inte någon rätt att begränsa sitt ansvar.

Ägaren av ett tankfartyg som transporterar mer än 2 000 ton beständig olja som last är skyldig att täcka sitt ansvar enligt konventionen med försäkring eller annan ekonomisk säkerhet. En skadelidande har rätt att kräva ersättning direkt av fartygsägarens försäkringsgivare, eller annan som har ställt ekonomisk säkerhet för fartygsägarens ansvar.

Genom *fondkonventionen* har 1992 års internationella oljeskadefond upprättats. Oljeskadefonden betalar kompletterande ersättning till de skadelidande som inte har kunnat få full ersättning enligt ansvarighetskonventionen t.ex. för att skadorna överskrider det begränsningsbelopp som gäller för fartygsägarens ansvarighet. Det högsta sammanlagda

belopp som kan betalas i ersättning för en och samma olycka enligt ansvarighetskonventionen och enligt fondkonventionen uppgår till 135 miljoner SDR (ca 1,7 miljarder kr). Fondens ansvarighet är begränsad till skillnaden mellan detta belopp och vad som har betalats av fartygsägaren enligt ansvarighetskonventionen.

De ekonomiska medel den internationella oljeskadefonden behöver för att kunna fullgöra sina åligganden tillförs den genom att avgifter läggs på sjötransporterad råolja eller tjock eldningsolja. Avgift skall betalas av var och en – fysisk eller juridisk person – som i en stat som är medlem i fonden under ett kalenderår har tagit emot mer än 150 000 ton olja.

Fondens löpande verksamhet sköts av ett sekretariat under ledning av en direktör. Fondens högsta organ är församlingen, i vilken samtliga medlemsstater är parter. Vidare finns en verkställande kommitté, som består av 15 medlemsstater valda av församlingen. Kommitténs främsta uppgift är att besluta i frågor om skadereglering.

Den 1 februari 2002 var 64 stater samtidigt parter till både 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention.

4.2 Den svenska lagstiftningen

Sverige är som redan har nämnts part till 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention.

Ansvarighetskonventionen har införlivats med svensk rätt genom 10 kap. sjölagen (1994:1009), se SFS 1995:1081 och 1996:11. Sjölagens bestämmelser överensstämmer naturligtvis med bestämmelserna i ansvarighetskonventionen. Sjölagen har dock getts ett vidare tillämpningsområde än konventionen. Reglerna om strikt ansvar har nämligen gjorts tillämpliga även beträffande skador som har orsakats genom utsläpp av olja från andra fartyg än tankfartyg. Härigenom är ägaren av t.ex. ett torrlastfartyg som släpper ut bunkerolja strikt ansvarig för de skador oljan orsakar i Sverige eller i svensk ekonomisk zon. Fartygsägaren har i dessa fall rätt att begränsa sitt ansvar enligt reglerna om globalbegränsning i 9 kap. sjölagen.

Fondkonventionen har införlivats med svensk rätt genom att artiklarna 1–13 i konventionen enligt lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden skall gälla som svensk rätt, se SFS 1995:1082 och 1996:11. Skyldigheten att lämna den internationella oljeskadefonden de uppgifter den behöver för beräkning av avgifter till fonden regleras i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja.

För en närmare redogörelse för den svenska lagstiftningen hänvisas till den i avsnitt 4.1 omnämnda propositionen.

5 Tillvägagångssättet för att ändra ansvarsbeloppen enligt 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention

1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention innehåller bestämmelser om ett förenklat förfarande för ändring av ansvarsbeloppen. Syftet med dessa bestämmelser är att kunna ändra beloppen på ett smidigare sätt än genom ett traditionellt förfarande för ändring av konventioner.

Ändringsförfarandet regleras i artikel 15 i 1992 års ansvarighetskonvention och i artikel 33 i 1992 års fondkonvention. Enligt dessa bestämmelser kan en fjärdedel av de fördragsslutande staterna begära att IMO:s juridiska kommitté skall behandla ett förslag till ändring av ansvarsbeloppen. Ändringar antas med två tredjedels majoritet av närvarande stater vid beslutstillfället.

IMO skall skriftligen underrätta konventionsstaterna om de ändringar som har beslutats av den juridiska kommittén. Kommitténs beslut är inte direkt bindande för staterna. Beslutet förlorar sin verkan om minst en fjärdedel av de fördragsslutande staterna inom 18 månader från underrättelsen meddelar att de inte godtar ändringen. Om inte tillräckligt antal stater motsätter sig ändringen anses den ha godtagits vid utgången av 18-månadersperioden. Ändringen träder sedan i kraft efter ytterligare 18 månader. En ändring enligt det förenklade förfarandet tar med andra ord tre år att genomföra efter det att en ändring har antagits. Ändringen binder vid sitt ikraftträdande alla fördragsslutande stater, även de som har invänt mot ändringen.

En stat som inte vill bli bunden av en på detta sätt godtagen ändring måste säga upp konventionerna senast sex månader innan ändringen träder i kraft. En sådan uppsägning får verkan samtidigt med ikraftträdandet av ändringen.

Vid avgörande om ansvarsbeloppen skall höjas och med hur mycket skall hänsyn tas till erfarenheter i fråga om inträffade olyckor och storleken på de ersättningsbelopp som har betalats. Vidare skall inflationen beaktas och såvitt avser ansvarighetskonventionen den effekt ändringen kan få i fråga om försäkringskostnaderna.

För att motverka alltför höga höjningar av beloppen har det tagits in vissa spärregler i bestämmelserna. Av dessa följer bl.a. att beloppen inte kan ökas med mer än sex procent per år från den 15 januari 1993 och att beloppen inte får överskrida tre gånger de belopp som har bestämts i konventionerna.

6 IMO:s resolutioner om höjningar av ansvarsbeloppen i 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention

På initiativ av Storbritannien inleddes under våren 2000 en diskussion mellan ett antal av parterna till 1992 års ansvarighetskonvention och

fondkonvention om en översyn av ansvarsbeloppen. Frågan behandlades också vid ett möte i 1992 års internationella oljeskadefond. Diskussionen hade föranletts dels av att beloppen hade intagits redan i 1984 års ändringsprotokoll till 1969 och 1971 års konventioner, dvs. för mer än 15 år sedan (jfr avsnitt 4.1), och att realvärdet av beloppen minskat, dels att det mot bakgrund av vissa stora olyckor under senare år ifrågasattes om ansvarsbeloppen var tillräckliga för att ge skadelidande full ersättning för uppkomna skador.

Diskussionerna ledde till att en grupp av stater gjorde en formell hemställan om att IMO skulle vidta nödvändiga åtgärder för att inleda det förenklade ändringsförfarande som har beskrivits i det föregående (se avsnitt 5). Den 10 april 2000 utfärdade IMO:s generalsekreterare en cirkulärskrivelse innehållande förslag om höjning av ansvarsbeloppen.

Förslaget behandlades vid det 82:a mötet med IMO:s juridiska kommitté som den 18 oktober 2000 enhälligt antog två resolutioner vilka innebär att ansvarsbeloppen enligt 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention höjs med 50,37 % [resolutioner LEG.1(82) och LEG.2(82); se *bilaga 1* och 2]. Förslagen att höja ansvarsbeloppen hade starkt stöd av de observatörsdelegationer som företrädde berörda branscher (se vidare under avsnitt 7.1).

Höjningarna innebär såvitt gäller *1992 års ansvarighetskonvention* att begränsningsbeloppet för ett fartyg med en dräktighet inte överstigande 5 000 bruttoton ökas från 3 000 000 SDR (ca 39 miljoner kr) till 4 510 000 SDR (ca 58,6 miljoner kr). Begränsningsbeloppet för varje ton överstigande 5 000 ökas från 420 SDR (ca 5 400 kr) till 631 SDR (ca 8 200 kr). Beslutet innebär slutligen att det högsta sammanlagda begränsningsbeloppet ökar från 59,7 miljoner SDR (ca 770 miljoner kr) till 89 770 000 SDR (ca 1,16 miljarder kr).

I fråga om *1992 års fondkonvention* innebär beslutet att det högsta sammanlagda belopp som kan utbetalas av fonden för varje olycka ökar från 135 miljoner SDR (ca 1,7 miljarder kr) till 203 miljoner SDR (ca 2,6 miljarder kr). Som tidigare inräknas i detta belopp vad som faktiskt har betalats av fartygsägaren enligt reglerna i ansvarighetskonventionen.

Om inte minst en fjärdedel av de fördragsslutande staterna underrättar IMO:s generalsekreterare om att de motsätter sig höjningarna före den 1 maj 2002 anses ändringarna godtagna per detta datum. De höjda ansvarsbeloppen träder i kraft 18 månader därefter, dvs. den 1 november 2003.

7 Sveriges förhållningssätt till IMO:s beslut om höjningar av ansvarsbeloppen i 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention, m.m.

7.1 Skall Sverige godta eller motsätta sig höjningarna?

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner IMO:s resolutioner LEG.1(82) och LEG.2(82) med beslut om höjningar av ansvarsbeloppen i 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens (se promemorian s. 13).

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: För närvarande och t.o.m. den 30 april 2002 löper den tidsfrist inom vilken en fördragsslutande stat har möjlighet att underrätta IMO om att den inte godtar ändringarna av ansvarsbeloppen som har beslutats genom IMO:s resolutioner LEG.1(82) och LEG.2(82) (se avsnitt 5 och 6). När det gäller frågan om Sverige bör ge in en sådan underrättelse görs följande överväganden.

Det internationella ansvarighets- och ersättningssystemet för oljeskador spelar en viktig roll för att bereda dem som drabbas av oljeskada ett tillfredsställande skadeståndsrättsligt skydd. Strävan bör naturligtvis vara att de skadelidande skall få full ersättning för sina skador. Detta är en viktig ersättningsrättslig princip som hävdas av Sverige i såväl nationella som internationella sammanhang.

Under den tid som det internationella ansvarighets- och ersättningssystemet för oljeskador har varit i kraft har skadelidande i de allra flesta fallen kunnat få fullgod ersättning för sina skador inom rimlig tid. Vid senare tids olyckor har emellertid ansvarsbeloppens tillräcklighet satts i fråga. Detta gäller bl.a. olyckorna med fartygen Nakhodka (Japan, 1997) och Erika (Frankrike, 1999). Såvitt gäller den senare olyckan förefaller det emellertid nu som om full ersättning kan betalas till de skadelidande, men det beror till stor del på att två borgenärer med omfattande ersättningskrav har valt att träda tillbaka i den mån övriga skadelidande annars inte skulle få full ersättning. Det förekommer vidare inte så sällan att såväl försäkringsgivarna som den internationella oljeskadefonden i inledningsskedet av utredningen av en olycka beslutar att tills vidare inte betala full ersättning p.g.a. osäkerheten om skadorna kommer att rymmas inom ansvarsbeloppen. Sådana beslut omprövas regelbundet men kan likväl få till följd att skadelidande kan få vänta i flera år på full ersättning. Detta kan naturligtvis skapa betydande svårigheter för de berörda skadelidande. Dessa problem kan dock lindras i viss mån om ansvarsbeloppen ökas.

En höjning av ansvarsbeloppen innebär att fartygsägare kan drabbas av ökade försäkringskostnader och oljemottagarna av höjda avgifter till den internationella oljeskadefonden. Det är inte alldeles lätt att avgöra hur dessa kostnader kommer att utvecklas till följd av höjningarna. Under förarbetet till IMO:s beslut den 18 oktober 2000 har inget framkommit

som visar att de ekonomiska konsekvenserna av de höjda ansvarsbeloppen inte skulle kunna bäras av fartygsägarna eller av de till oljeskadefonden avgiftsskyldiga. Tvärtom har som redan framhållits i avsnitt 6 samarbetsorganisationer för försäkringsbranschen, rederinäringen och oljeimportörer uttalat sitt fulla stöd för höjningarna av ansvarsbeloppen. Från försäkringsbranschen (genom den internationella sammanslutningen för P&I-klubbar) uttalades i IMO:s juridiska kommitté att höjningar av ansvarsbeloppen inte skulle föranleda i vart fall några omedelbara kostnadsökningar eftersom P&I-klubbarnas avgifter beräknas på grundval av inträffade olyckor. Samma förhållande gäller i hög grad i fråga om avgifterna till den internationella oljeskadefonden. Avgifter till fonden tas in efter att en olycka har inträffat. Om en framtida olycka får en sådan omfattning att de nya högre ansvarsbeloppen måste tas i anspråk ökar avgifterna för oljemottagarna. Det är emellertid inte möjligt att göra någon prognos av frekvensen och omfattningen av framtida olyckor. Som tidigare har antytts har under alla förhållanden inte någon företrädare för oljemottagarna under arbetet i IMO uttryckt någon oro för omfattande avgiftsökningar. Inte heller har under beredningen av detta ärende framkommit att berörda branscher i Sverige skulle ha svårigheter att bära de kostnadsökningar som eventuellt kan bli följden av höjningarna. Tvärtom har branschföreträdare tillstyrkt förslaget eller lämnat det utan erinran.

Det finns alltså mycket starka skäl som talar för att Sverige bör godta besluten om höjda ansvarsbelopp. Ett sådant godtagande kräver inte någon aktiv åtgärd i förhållande till IMO eller andra stater utan kommer till uttryck genom ett avstående från att underrätta IMO om att Sverige inte godtar ändringarna av ansvarsbeloppen (jfr avsnitt 5).

Besluten den 18 oktober 2000 om att höja ansvarsbeloppen i 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention är att anse som internationella överenskommelser. De förutsätter – om de blir gällande – att svensk lag ändras. Överenskommelserna skall därför enligt 10 kap. 2 § regeringsformen godkännas av riksdagen.

7.2 Hur skall höjningarna av ansvarsbeloppen införlivas med svensk rätt?

Regeringens förslag: Höjningarna av ansvarsbeloppen i 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention föranleder ändringar i sjölagen (1994:1009) respektive lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 14 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller lämnar dem utan erinran. *Stockholms universitet, Institutet för sjörett och annan transporträtt*, har dock framfört vissa synpunkter på utformningen av 1 § lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden.

Skälen för regeringens förslag: Om inte en tillräcklig andel av de fördragsslutande staterna motsätter sig besluten att höja ansvarsbeloppen

anses dessa godtaga den 1 maj 2002 och träder i kraft den 1 november 2003. Med tanke på den breda uppslutningen kring förslagen att höja beloppen och att besluten i IMO:s juridiska kommitté var enhälliga, är det troligaste att besluten kommer att anses godtaga per den 1 maj 2002. Om denna bedömning är riktig uppkommer en folkrättslig förpliktelse för staterna – om de inte väljer att säga upp konventionerna – att fr.o.m. den 1 november 2003 tillämpa de höjda ansvarsbeloppen. För svenskt vidkommande innebär detta att lagstiftningen måste ändras i enlighet härmed. Det bedöms som ändamålsenligt att riksdagen redan i samband med sitt ställningstagande i frågan om Sverige bör motsätta sig höjningarna av beloppen också bereds tillfälle att ta ställning till de lagändringar som blir nödvändiga om besluten blir gällande.

Som tidigare har angetts har 1992 års ansvarighetskonvention införlivats med svensk rätt genom 10 kap. sjölagen (1994:1009). Ansvarsbeloppen anges i kapitlets 5 § och denna bestämmelse bör nu ändras så att de genom IMO:s beslut höjda beloppen upptas i bestämmelsen.

1992 års fondkonvention har införlivats med svensk rätt genom att vissa delar av den har gjorts direkt tillämplig i Sverige genom en ändring i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden. Lagen anger i 1 § att artiklarna 1–13 i konventionen skall gälla som svensk lag. Höjningarna av ansvarsbeloppen föranleder en ändring av denna bestämmelse så att hänvisningen avser konventionen i genom resolutionen LEG.2(82) ändrat skick. Slutligen bör resolutionen tas in som en bilaga till lagen. Regeringen återkommer i författningskommentaren till den lagtekniska utformningen av bestämmelsen.

8 Ikraftträdande m.m.

Regeringens förslag: Lagförslagen träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om skadehändelser som har inträffat innan lagändringarna har trätt i kraft.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 17).

Remissinstanserna: *Dispaschören* och *Sjöfartsverket* tillstyrker förslaget. *Svenska sjörättsföreningen* lämnar det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Besluten om att höja ansvarsbeloppen i 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention träder i kraft den 1 november 2003 om inte minst en fjärdedel av de fördragsslutande staterna senast den 30 april 2002 har underrättat IMO:s generalsekreterare att de motsätter sig höjningarna.

Även om det mest sannolika är att erforderligt antal stater inte kommer att motsätta sig höjningarna kan det emellertid inte uteslutas att dessa kommer att förkastas. Regeringen bör mot denna bakgrund få möjlighet att bestämma tidpunkten för ikraftträdandet av lagändringarna.

Äldre bestämmelser bör tillämpas i fråga om skadehändelser som har inträffat före ikraftträdandet av lagändringarna.

Regeringens bedömning: Införlivandet med svensk rätt av de höjda ansvarsbeloppen i 1992 års ansvarighetskonvention och fondkonvention medför inga kostnader för det allmänna. Kostnadsökningarna för berörda fartygsägare och avgiftsskyldiga till den internationella oljeskadefonden blir måttliga.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 16).

Skälen för regeringens bedömning: De förslag om höjningar av ansvarsbeloppen för ägare av oljetankfartyg och för den internationella oljeskadefonden som nu läggs fram bedöms inte innebära några kostnadsökningar för det allmänna. Höjningarnas effekt på försäkringskostnader för fartygsägarna och avgifter till den internationella oljeskadefonden har berörts i avsnitt 7.1. Bedömningen är att eventuella kostnadsökningar torde bli måttliga.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

10 kap.

5 §

I paragrafens *första* stycke har de nya begränsningsbeloppen för fartygsägars ansvar för oljeskador införts. Ändringarna har föranletts av IMO:s beslut den 18 oktober 2000 om höjningar av begränsningsbeloppen enligt 1992 års ansvarighetskonvention.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I bestämmelsens *första punkt* anges att regeringen får bestämma när lagen skall träda i kraft.

Av den *andra punkten* framgår att äldre bestämmelser skall tillämpas om skadehändelsen har inträffat innan de nya bestämmelserna trätt i kraft.

10.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden

1 §

Paragrafen som innebär att vissa bestämmelser i 1992 års fondkonvention skall gälla som svensk lag har ändrats såväl i sak som i redaktionellt hänseende.

I paragrafens *första stycke* har intagits en hänvisning till IMO:s resolution den 18 oktober 2000 om höjningar av ansvarsbeloppen enligt 1992 års fondkonvention så att den genom resolutionen ändrade lydelsen

av konventionen kommer att gälla som svensk lag. I övrigt har endast redaktionella ändringar gjorts.

Av *andra* stycket framgår att de bestämmelser som det första stycket hänvisar till inte gäller som svensk lag till den del de endast reglerar de fördragsslutande staternas inbördes bestämmelser. Denna föreskrift har utan saklig ändring flyttats från första stycket.

Det *tredje stycket* motsvarar i sak det tidigare andra stycket med den ändringen att IMO:s resolution tillsammans med en svensk översättning har tagits in som en ny bilaga till lagen i överensstämmelse med 14 § lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar. Vidare har föreskriften om att originaltexterna av instrumenten som omnämns i första stycket har lika lydelse flyttas från det stycket till tredje stycket. I övrigt har endast redaktionella ändringar gjorts.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Bestämmelserna överensstämmer med någon redaktionell skillnad med ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till ändringarna av 10 kap. 5 § sjölagen (1994:1009). Det kan därför hänvisas till vad som har anförts under dessa bestämmelser.

IMO:s resolution LEG.1(82) den 18 oktober 2000 om
ändringar av begränsningsbeloppen i 1992 års
ansvarighetskonvention

Prop. 2001/02:139
Bilaga 1

RESOLUTION LEG.1(82)
(adopted on 18 October 2000)

RESOLUTION LEG.1 (82)
(som antagits den 18 oktober
2000)

ADOPTION OF AMENDMENTS OF THE LIMITATION AMOUNTS IN THE PROTOCOL OF 1992 TO AMEND THE INTERNATIONAL CONVENTION ON CIVIL LIABILITY FOR OIL POLLUTION DAMAGE, 1969

ANTAGANDE AV ÄNDRINGAR AV BEGRÄNSNINGSBELOPPEN I 1992 ÅRS PROTOKOLL TILL 1969 ÅRS INTERNATIONELLA KONVENTION OM ANSVARIGHET FÖR SKADA ORSAKAD AV FÖRORENING GENOM OLJA

THE LEGAL COMMITTEE at its eighty-second session:

DEN JURIDISKA KOMMITTÉN vid sitt åttioandra möte:

RECALLING Article 33(b) of the Convention on the International Maritime Organization (hereinafter referred to as the "IMO Convention") concerning the functions of the Committee,

SOM ERINRAR SIG artikel 33(b) i konventionen om den internationella sjöfartsorganisationen (härefter IMO-konventionen) som gäller kommitténs uppgifter,

MINDFUL of Article 36 of the IMO Convention concerning rules governing the procedures to be followed when exercising the functions conferred on it by or under any international convention or instrument,

SOM UPPMÄRKSAMMAR artikel 36 i IMO-konventionen avseende regler som gäller de förfaranden som skall tillämpas när den fullgör de funktioner som har ålagts den enligt internationella konventioner eller akter,

RECALLING FURTHER Article 15 of the Protocol of 1992 to amend the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1969 (hereinafter referred to as the "1992 CLC Protocol") concerning the procedures for amending the limitation amounts set out in Article 6(1) of the 1992 CLC Protocol,

SOM ÄVEN ERINRAR SIG artikel 15 i 1992 års protokoll till 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja (härefter 1992 års ansvarighetsprotokoll) avseende de förfaranden för att ändra begränsningsbeloppen som anges i artikel 6(1) i 1992 års ansvarsprotokoll,

HAVING CONSIDERED amendments to the limitation amounts proposed and circulated in

SOM HAR BEAKTAT de ändringar av begränsningsbeloppen som har föreslagits och spridits i

accordance with the provisions of Article 15(1) and (2) of the 1992 CLC Protocol,

1. ADOPTS, in accordance with Article 15(4) of the 1992 CLC Protocol, amendments to the limitation amounts set out in Article 6(1) of the 1992 CLC Protocol, as set out in the Annex to this resolution;

2. DETERMINES, in accordance with Article 15(7) of the 1992 CLC Protocol, that these amendments shall be deemed to have been accepted on 1 May 2002 unless, prior to that date, not less than one quarter of the States that were Contracting States on the date of the adoption of these amendments (being 18 October 2000) have communicated to the Organization that they do not accept these amendments;

3. FURTHER DETERMINES that, in accordance with Article 15(8) of the 1992 CLC Protocol, these amendments, deemed to have been accepted in accordance with paragraph 2 above, shall enter into force on 1 November 2003;

4. REQUESTS the Secretary-General, in accordance with Articles 15(7) and 17(2)(v) of the 1992 CLC Protocol, to transmit certified copies of the present resolution and the amendments contained in the Annex thereto to all States which have signed or acceded to the 1992 CLC Protocol; and

5. FURTHER REQUESTS the Secretary-General to transmit copies of the present resolution and its Annex to the Members of the Organization which have not

överensstämmelse med bestämmelserna i artikel 15(1) och (2) i 1992 års ansvarsprotokoll,

1. ANTAR, i överensstämmelse med artikel 15(4) i 1992 års ansvarsprotokoll, ändringar av de begränsningsbelopp som anges i artikel 6(1) i 1992 års ansvarighetsprotokoll, i enlighet med vad som framgår av bilagan till denna resolution,

2. BESLUTAR, i enlighet med artikel 15(7) i 1992 års ansvarighetsprotokoll, att dessa ändringar skall anses godtagna den 1 maj 2002 om inte, före detta datum, minst en fjärdedel av de stater som var fördragsslutande stater den dag då dessa ändringar antogs (18 oktober 2000) har underrättat organisationen om att de inte godtar dessa ändringar,

3. BESLUTAR VIDARE att, i enlighet med artikel 15(8) i 1992 års ansvarighetsprotokoll, dessa ändringar, som anses godtagna enligt punkten 2 ovan, skall träda i kraft den 1 november 2003,

4. ANHÅLLER om att generalsekreteraren, i enlighet med artikel 15(7) och 17(2)(v) i 1992 års ansvarighetsprotokoll, översänder vidimerade kopior av denna resolution och av de ändringar som innefattas i dess bilaga till alla stater som har undertecknat eller anslutit sig till 1992 års ansvarsprotokoll, och

5. ANHÅLLER ÄVEN om att generalsekreteraren översänder kopior av denna resolution och dess bilaga till de medlemmar av organisationen som inte har

Prop. 2001/02:139
Bilaga 1

signed or acceded to the 1992 CLC Protocol. undertecknat eller anslutit sig till 1992 års ansvarighetsprotokoll. Prop. 2001/02:139 Bilaga 1

Annex

Resolutionsbilaga

AMENDMENTS OF THE LIMITATION AMOUNTS IN THE PROTOCOL OF 1992 TO AMEND THE INTERNATIONAL CONVENTION ON CIVIL LIABILITY FOR OIL POLLUTION DAMAGE, 1969

ÄNDRINGAR AV BEGRÄNSNINGSBELOPPEN I 1992 ÅRS PROTOKOLL TILL 1969 ÅRS INTERNATIONELLA KONVENTION OM ANSVARIGHET FÖR SKADA ORSAKAD AV FÖRORENING GENOM OLJA

Article 6(1) of the 1992 CLC Protocol is amended as follows:

Artikel 6(1) i 1992 års ansvarighetsprotokoll ändras enligt följande.

the reference to "3 million units of account" shall read "4,510,000 units of account";

Hänvisningen till "tre miljoner beräkningsenheter" skall lyda "4 510 000 beräkningsenheter",

the reference to "420 units of account" shall read "631 units of account"; and

hänvisningen till "420 beräkningsenheter" skall lyda "631 beräkningsenheter", och

the reference to "59.7 million units of account" shall read "89,770,000 units of account".

hänvisningen till "59,7 miljoner beräkningsenheter" skall lyda "89 770 000 beräkningsenheter".

IMO:s resolution LEG.2(82) den 18 oktober 2000 om
ändringar av ansvarsbeloppen i 1992 års fond-
konvention

Prop. 2001/02:139
Bilaga 2

RESOLUTION LEG.2(82)
(adopted on 18 October 2000)

ADOPTION OF AMENDMENTS OF THE LIMITS OF COMPENSATION IN THE PROTOCOL OF 1992 TO AMEND THE INTERNATIONAL CONVENTION ON THE ESTABLISHMENT OF AN INTERNATIONAL FUND FOR COMPENSATION FOR OIL POLLUTION DAMAGE, 1971

THE LEGAL COMMITTEE at its eighty-second session:

RECALLING Article 33(b) of the Convention on the International Maritime Organization (hereinafter referred to as the "IMO Convention") concerning the functions of the Committee,

MINDFUL of Article 36 of the IMO Convention concerning rules governing the procedures to be followed when exercising the functions conferred on it by or under any international convention or instrument,

RECALLING FURTHER Article 33 of the Protocol of 1992 to amend the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1971 (hereinafter referred to as the "1992 Fund Protocol") concerning the procedures for amending the limits of the amounts of compensation set out in Article 6(3) of the 1992 Fund Protocol,

RESOLUTION LEG.2(82)
(som antagits den 18 oktober 2000)

ANTAGANDE AV ÄNDRINGAR AV ANSVARSBELOPPEN I 1992 ÅRS PROTOKOLL TILL 1971 ÅRS INTERNATIONELLA KONVENTION OM UPPRÄTTANDET AV EN INTERNATIONELL FOND FÖR ERSÄTTNING AV SKADA ORSAKAD AV FÖRORENING GENOM OLJA

DEN JURIDISKA KOMMITTÉN vid sitt åttioandra möte

SOM ERINRAR SIG artikel 33(b) i konventionen om den internationella sjöfartsorganisation (härefter IMO-konventionen) som gäller kommitténs uppgifter,

SOM UPPMÄRKSAMMAR artikel 36 i IMO-konventionen avseende regler som gäller de förfaranden som skall tillämpas när den fullgör de funktioner som har ålagts den enligt internationella konventioner eller akter,

SOM ÄVEN ERINRAR SIG artikel 33 i 1992 års protokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja (härefter 1992 års fondprotokoll) avseende de förfaranden för att ändra ansvarsbeloppen som anges i artikel 6(3) av 1992 års fondprotokoll,

HAVING CONSIDERED amendments to the limits of the amounts of compensation proposed and circulated in accordance with the provisions of Article 33(1) and (2) of the 1992 Fund Protocol,

1. ADOPTS, in accordance with Article 33(4) of the 1992 Fund Protocol, amendments to the limits of the amounts of compensation set out in Article 6(3) of the 1992 Fund Protocol, as set out in the Annex to this resolution;

2. DETERMINES, in accordance with Article 33(7) of the 1992 Fund Protocol, that these amendments shall be deemed to have been accepted on 1 May 2002 unless, prior to that date, not less than one quarter of the States that were Contracting States on the date of the adoption of these amendments (being 18 October 2000) have communicated to the Organization that they do not accept these amendments;

3. FURTHER DETERMINES that, in accordance with Article 33(8) of the 1992 Fund Protocol, these amendments, deemed to have been accepted in accordance with paragraph 2 above, shall enter into force on 1 November 2003;

4. REQUESTS the Secretary-General, in accordance with Articles 33(7) and 38(2)(vi) of the 1992 Fund Protocol, to transmit certified copies of the present resolution and the amendments contained in the Annex thereto to all States which have signed or acceded to the 1992 Fund Protocol; and

5. FURTHER REQUESTS the Secretary-General to transmit copies of the present resolution

SOM HAR BEAKTAT de ändringar av ansvarsbeloppen som har föreslagits och spridits i överensstämmelse med reglerna i artikel 33(1) och 2 i 1992 års fondprotokoll,

1. ANTAR, i överensstämmelse med artikel 33(4) av 1992 års fondprotokoll, ändringar av de ansvarsbelopp som anges i artikel 6(3) i 1992 års fondprotokoll, i enlighet med vad som framgår av bilagan till denna resolution,

2. BESLUTAR, i enlighet med artikel 33(7) i 1992 års fondprotokoll, att dessa ändringar skall anses godtagna den 1 maj 2002 om inte, före detta datum, minst en fjärdedel av de stater som var fördragsslutande stater den dag då dessa ändringar antogs (18 oktober 2000) har underrättat organisationen om att de inte godtar dessa ändringar;

3. BESLUTAR VIDARE att, i enlighet med artikel 33(8) i 1992 års fondprotokoll, dessa ändringar, som anses godtagna enligt punkten 2 ovan, skall träda i kraft den 1 november 2003,

4. ANHÅLLER om att generalsekreteraren, i enlighet med artiklarna 33(7) och 38(2)(vi) i 1992 års fondprotokoll, översänder vidimerade kopior av denna resolution och av de ändringar som innefattas i dess bilaga till alla stater som har undertecknat eller anslutit sig till 1992 års fondprotokoll, och

5. ANHÅLLER ÄVEN om att generalsekreteraren översänder kopior av denna resolution och

and its Annex to the Members of the Organization which have not signed or acceded to the 1992 Fund Protocol.

Annex

AMENDMENTS OF THE LIMITS OF COMPENSATION IN THE PROTOCOL OF 1992 TO AMEND THE INTERNATIONAL CONVENTION ON THE ESTABLISHMENT OF AN INTERNATIONAL FUND FOR COMPENSATION OF OIL POLLUTION DAMAGE, 1971

Article 6(3) of the 1992 Fund Protocol is amended as follows:

the reference in paragraph 4(a) to "135 million units of account" shall read "203,000,000 units of account";

the reference in paragraph 4(b) to "135 million units of account" shall read "203,000,000 units of account"; and

the reference in paragraph 4(c) to "200 million units of account" shall read "300,740,000 units of account".

dess bilaga till de medlemmar av organisationen som inte har undertecknat eller anslutit sig till 1992 års fondprotokoll.

Resolutionsbilaga

ÄNDRINGAR AV ANSVARSBELOPPEN I 1992 ÅRS PROTOKOLL TILL 1971 ÅRS INTERNATIONELLA KONVENTION OM UPPRÄTTANDET AV EN INTERNATIONELL FOND FÖR ERSÄTTNING AV SKADA ORSAKAD AV FÖRORENING GENOM OLJA

Artikel 6(3) i 1992 års fondprotokoll ändras enligt följande.

Hänvisningen i punkt 4(a) till "135 miljoner beräkningsenheter" skall lyda "203 000 000 beräkningsenheter";

hänvisningen i punkt 4(b) till "135 miljoner beräkningsenheter" skall lyda "203 000 000 beräkningsenheter", och

hänvisningen i punkt 4(c) till "200 miljoner beräkningsenheter" skall lyda "300 740 000 beräkningsenheter".

Prop. 2001/02:139
Bilaga 2

1 Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 5 § sjölagen (1994:1009) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

Fartygets ägare har rätt att för varje olycka begränsa sitt ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel till ett belopp motsvarande *tre miljoner* särskilda dragningsrätter (SDR) för ett fartyg vars dräktighet, beräknad enligt 9 kap. 5 § 6, inte överstiger 5 000. Är dräktigheten högre höjs beloppet med 420 SDR för varje dräktighetstal därutöver. Ansvaret skall dock inte i något fall överstiga *59,7 miljoner* SDR. Rätt till begränsning finns inte i fråga om ränta eller ersättning för rättegångskostnad. Vad som avses med SDR anges i 22 kap. 3 §.

Fartygets ägare har rätt att för varje olycka begränsa sitt ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel till ett belopp motsvarande *4 510 000* särskilda dragningsrätter (SDR) för ett fartyg vars dräktighet, beräknad enligt 9 kap. 5 § 6, inte överstiger 5 000. Är dräktigheten högre höjs beloppet med 631 SDR för varje dräktighetstal därutöver. Ansvaret skall dock inte i något fall överstiga *89 770 000* SDR. Rätt till begränsning finns inte i fråga om ränta eller ersättning för rättegångskostnad. Vad som avses med SDR anges i 22 kap. 3 §.

Fartygets ägare har inte rätt att begränsa sitt ansvar, om han har vållat oljeskadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att sådan skada sannolikt skulle uppkomma.

-
1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.
 2. Äldre bestämmelser gäller dock i fall då den händelse som ansvaret grundas på har inträffat före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1995:1081.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden

dels att 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny bilaga, bilaga 3, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Bestämmelserna i artiklarna 1–13 av den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja, med de ändringar som har gjorts genom det i London den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet till konventionen, *samt* den genom artikel 26 i ändringsprotokollet införda artikeln 36 ter till 1971 års konvention skall, till den del de inte uteslutande reglerar de fördragsslutande staternas inbördes förpliktelser och med iakttagande av vad som föreskrivs i det följande, gälla som svensk lag i originaltexternas lydelse. Originaltexterna skall ha samma giltighet.

Konventionen finns i dess engelska och franska originaltexter i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 1 till denna lag. Ändringsprotokollet finns i dess engelska originaltext i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 2 till denna

Bestämmelserna i artiklarna 1–13 av den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja, med de ändringar som har gjorts genom det i London den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet till konventionen, den genom artikel 26 i ändringsprotokollet införda artikeln 36 ter till 1971 års konvention *och genom den i Internationella sjöfartsorganisationen den 18 oktober 2000 antagna resolutionen om ändring av ansvarsbeloppen enligt ändringsprotokollet* skall, till den del de inte uteslutande reglerar de fördragsslutande staternas inbördes förpliktelser och med iakttagande av vad som föreskrivs i det följande, gälla som svensk lag i originaltexternas lydelse. Originaltexterna skall ha samma giltighet.

Konventionen finns i dess engelska och franska originaltexter i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 1 till denna lag. Ändringsprotokollet finns i dess engelska originaltext i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 2 till denna

¹ Senaste lydelse 1995:1082.

lag.

lag. *Resolutionen finns i dess engelska originaltext tillsammans med en svensk översättning som bilaga 3 till denna lag.*

Prop. 2001/02:139
Bilaga 3

-
1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.
 2. Äldre bestämmelser skall tillämpas om den händelse som utgör grund för ersättning från den internationella oljeskadefonden har inträffat före ikraftträdandet.

IMO:s resolution LEG.2(82) av den 18 oktober 2000 om höjning av ansvarsbeloppen enligt 1992 års protokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja

Bilaga 3 har den lydelse som framgår av bilaga 2 till denna promemoria.

Förteckning över remissinstanser

Prop. 2001/02:139
Bilaga 4

Efter remiss har yttranden över promemorian Höjda ansvarsbelopp vid oljeskador till sjöss (Ju2002/711/L3) avgetts av Svea hovrätt, Dispaschören, Justitiekanslern, Kustbevakningen, Sjöfartsverket, Naturvårdsverket, Stockholms universitet – Institutet för sjörätt och annan transporträtt, Svenskt Näringsliv, Sjöassuradörernas förening och Svenska sjörättsföreningen.

Sveriges Redareförening har beretts tillfälle att yttra sig över promemorian men har förklarat sig stå bakom yttrandet från Svenskt Näringsliv och har därför avstått från att ge in ett eget yttrande.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 mars 2002

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Thalén, Ulvskog, Lindh, von Sydow, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Lövdén, Ringholm, Bodström, Sommestad

Föredragande: statsrådet Bodström

Regeringen beslutar proposition 2001/02:139 Höjda ansvarsbelopp vid oljeskador till sjöss.